

TƯ TƯỞNG HỒ CHÍ MINH VỀ CHÍNH SÁCH CHĂM SÓC SỨC KHOẺ NHÂN DÂN

Vi Thị Lại*

Trường Đại học Sư phạm Hà Nội 2
32 Đường Nguyễn Văn Linh, Phường Xuân Hoà, Phúc Yên, Vĩnh Phúc

* Tác giả liên hệ: Vi Thị Lại < vithilai@hpu2.edu.vn >
(Ngày nhận bài: 13-10-2021; Ngày chấp nhận đăng: 22-11-2021)

Tóm tắt. Hồ Chí Minh đã hiến dâng trọn đời cho sự nghiệp giải phóng dân tộc, giải phóng xã hội, giải phóng con người. Trong di sản tư tưởng mà Người để lại cho Đảng và dân tộc, chính sách chăm sóc sức khỏe nhân dân có ý nghĩa to lớn đối với cách mạng Việt Nam. Tư tưởng đó tiếp tục là cơ sở, nền tảng tư tưởng và kim chỉ nam cho Đảng và Nhà nước hoạch định đường lối và tổ chức triển khai chính sách chăm sóc, bảo vệ sức khỏe cho nhân dân trong giai đoạn hiện nay. Bài viết tập trung làm rõ những quan điểm của Hồ Chí Minh về mục đích, nội dung và biện pháp thực hiện chính sách chăm sóc sức khỏe nhân dân, khẳng định bản chất tốt đẹp và ưu việt của xã hội mới.

Từ khóa: Tư tưởng Hồ Chí Minh, chăm sóc sức khỏe nhân dân, chính sách chăm sóc sức khỏe nhân dân.

Ho Chi Minh's ideology on people's health caring policy

Vi Thi Lai*

Ha Noi University of Education
32 Nguyen Van Linh St., Xuan Hoa, Phuc Yen, Vinh Phuc

* Correspondence to Vi Thi Lai < vithilai@hpu2.edu.vn >
(Received: October 13, 2021; Accepted: November 22, 2021)

Abstract. President Ho Chi Minh dedicated his life to national liberation, social emancipation, and human emancipation. In his ideological heritage relegated to the Party and Vietnamese race, people's health care policy strongly affected the Vietnamese revolution. This ideology continues to be the basis, ideological foundation and guideline so that the Party and State can draw the way and implement health care policy for the people in the current stage. This article focuses on clarifying Ho Chi Minh's viewpoints on the purposes, contents and solutions in implementing the people's health care policy, affirming the good and superior nature of the new society.

Keywords: Ho Chi Minh's ideology, people's health care, people's health care policy.

1. Đặt vấn đề

“Trong suốt cuộc đời hoạt động cách mạng, Chủ tịch Hồ Chí Minh đặc biệt quan tâm đến việc chăm lo sức khỏe cho toàn dân. Người xác định sức khỏe là vốn quý nhất của con người, là một trong những yếu tố quyết định thắng lợi của mọi công việc, thắng lợi của sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc. Người từng nói: ‘Mỗi một người dân yếu ớt, tức là cả nước yếu ớt, mỗi một người dân mạnh khỏe tức là cả nước mạnh khỏe... Dân cường thì quốc thịnh’” [4, tr. 241]. Vì vậy, Hồ Chí Minh thường xuyên giáo dục nhân dân rèn luyện sức khỏe, đồng thời yêu cầu Đảng, Chính phủ có những chính sách đúng đắn chăm sóc sức khỏe cho nhân dân, nâng cao chất lượng cuộc sống của mỗi cá nhân, gia đình và xã hội.

2. Nội dung cơ bản của tư tưởng Hồ Chí Minh về chính sách chăm sóc sức khỏe nhân dân

2.1. Vai trò, mục đích và nội dung của chính sách chăm sóc sức khỏe nhân dân

Chủ tịch Hồ Chí Minh mặc dù không đưa ra một khái niệm chính sách chăm sóc sức khỏe nhân dân cụ thể, song, Người luôn quan tâm đến việc chăm sóc, bảo vệ sức khỏe của nhân dân, trước hết là sức khỏe của người lao động. Trong nhiều bài viết của mình, Người đã trình bày những quan điểm cơ bản về mục đích, nội dung của chính sách chăm sóc sức khỏe nhân dân, lực lượng và biện pháp thực hiện chính sách chăm sóc sức khỏe nhân dân, nhằm mục đích không ngừng nâng cao đời sống vật chất và tinh thần cho nhân dân.

Năm 1941, Hồ Chí Minh yêu cầu phải “lập thêm nhà thương, nhà đỡ đẻ, nhà dưỡng lão” [3, tr. 632] để điều trị thương, bệnh binh, kết hợp quân dân y, kết hợp đông y và tây y và công tác khác của ngành y tế nhằm chăm sóc sức khỏe của nhân dân. Người nhiều lần gửi thư cho ngành y tế nói về vai trò, trách nhiệm của ngành y tế trong việc chăm sóc sức khỏe nhân dân. Trước lúc đi xa, Hồ Chí Minh đã căn dặn Đảng và Nhà nước phải “phát triển công tác vệ sinh, y tế” [13, tr. 617], chăm lo sức khỏe nhân dân, làm tốt công tác y tế.

Từ thực tiễn cách mạng, Hồ Chí Minh khẳng định sức khỏe của nhân dân là vốn quý nhất, là nguồn của cải của xã hội, có ảnh hưởng rất lớn đến sự nghiệp cách mạng, kháng chiến, kiến quốc, xây dựng và bảo vệ Tổ quốc. Người coi sức khỏe của nhân dân là nhân tố có ý nghĩa quyết định đến thắng lợi của sự nghiệp cách mạng. Hồ Chí Minh chỉ rõ: “Giữ gìn dân chủ, xây dựng nước nhà, gây đời sống mới, việc gì cũng cần có sức khỏe mới làm thành công” [4, tr. 241].

Chủ tịch Hồ Chí Minh cho rằng mục đích cao nhất của chính sách chăm sóc sức khỏe nhân dân là nhằm hướng tới phục vụ nhân dân, đảm bảo quyền được bảo vệ, chăm sóc sức khỏe, bình đẳng trong việc sử dụng các dịch vụ y tế và có nghĩa vụ thực hiện các quy định về

phòng bệnh, khám bệnh, chữa bệnh. Nhân dân không chỉ là mục tiêu của chính sách chăm sóc sức khỏe nhân dân, mà còn là động lực của sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc. “Sức khỏe của cán bộ và nhân dân được đảm bảo thì tinh thần càng hăng hái. Tinh thần và sức khỏe đầy đủ thì kháng chiến càng nhiều thắng lợi, kiến quốc càng mau thành công” [8, tr. 154]. Do đó, Chủ tịch Hồ Chí Minh yêu cầu Đảng và Nhà nước phải biết quý trọng sức người vì đó là vốn quý nhất, phải “hết lòng chăm sóc sức khỏe và sử dụng thật hợp lý sức lao động của nhân dân ta” [12, tr. 70].

Nội dung xuyên suốt trong tư tưởng Hồ Chí Minh về chính sách chăm sóc sức khỏe của nhân dân là mọi người dân đều có quyền bình đẳng được chăm sóc bảo vệ sức khỏe. Nghĩa là mọi người dân không phân biệt giàu nghèo, cấp bậc chức vụ, vùng miền đều được chăm sóc sức khỏe, nhưng phải chú ý đến các đối tượng đặc biệt (thương binh, bệnh binh, người già, trẻ nhỏ, phụ nữ...). Người dân được bình đẳng về quyền được khám chữa bệnh, được nằm viện điều trị khi cần, được hưởng thuốc theo bệnh và sử dụng các phương pháp điều trị phù hợp. Hồ Chí Minh cũng cho rằng, người dân phải được chăm sóc sức khỏe một cách toàn diện, tức là phải làm sao cho mọi người không chỉ khỏe mạnh về thể xác mà còn là cả sự khỏe mạnh trong đời sống tinh thần. Quan điểm về sức khỏe toàn diện của Người được coi là một quan niệm tiên bộ và vượt trước so với quan niệm của Tổ chức Y tế thế giới (WHO) về sức khỏe đã được nêu ra trong Tuyên ngôn Alma - Ata năm 1978. Như vậy, theo Hồ Chí Minh, sức khỏe còn hàm chứa trong đó cả chất lượng cuộc sống, hiệu quả đóng góp của người dân đối với sự phát triển của xã hội.

Quan tâm và hướng đến việc giải quyết các vấn đề thuộc lĩnh vực y tế một cách toàn diện, Hồ Chí Minh đề ra chủ trương xây dựng một nền y học mang bản sắc dân tộc và xuất phát từ điều kiện thực tiễn Việt Nam. Người yêu cầu Chính phủ phải “xây dựng một nền y tế thích hợp với nhu cầu của nhân dân ta, dựa trên nguyên tắc: khoa học, dân tộc và đại chúng” [9, tr. 343]; nền y học phải xuất phát từ nhân dân, của dân, vì dân, hướng về cơ sở, phải đặc biệt quan tâm đến việc chăm sóc sức khỏe ban đầu cho toàn dân. Hồ Chí Minh thường xuyên nhắc nhở các cán bộ của Đảng, Nhà nước, các cán bộ y tế phải quan tâm chăm sóc sức khỏe cho cụ già, cho trẻ em, cho người nghèo ở vùng xa xôi, hẻo lánh, cho bộ đội và thương binh.

2.2. Lực lượng tham gia thực hiện chính sách chăm sóc sức khỏe nhân dân

Hồ Chí Minh cho rằng, bảo vệ sức khỏe trước hết là trách nhiệm của mọi người dân, của toàn xã hội. Mỗi người dân “phải đề phòng, giữ vệ sinh, chăm nom sức khỏe mình, sức khỏe gia đình mình, sức khỏe cơ quan mình...” [10, tr. 585]. Sức khỏe không chỉ là tài sản cá nhân mà còn là tài sản chung của cộng đồng, của quốc gia; mỗi người tự chăm sóc sức khỏe của mình không chỉ vì mục đích cá nhân mà còn vì mục đích của đất nước; ngoài việc tự chăm sóc sức khỏe, mỗi người dân còn phải có nghĩa vụ tham gia các hoạt động chăm sóc sức khỏe cộng đồng. Hồ Chí Minh chỉ rõ dưới sự hướng dẫn của các cán bộ, nhân dân cần phát huy tính tích

cực trong việc thực hiện chính sách chăm sóc sức khỏe “Đồng bào có muốn có sức khỏe để sản xuất không?... Muốn thế phải giữ gìn vệ sinh, ăn uống sạch sẽ, nhà cửa sạch sẽ, vườn cũng sạch sẽ. Công việc ấy, cán bộ châu phải đôn đốc đồng bào mà đồng bào phải tích cực làm” [11, tr. 210].

Bên cạnh đó, theo Hồ Chí Minh sự nghiệp chăm lo sức khỏe nhân dân là trách nhiệm của Đảng và Nhà nước. Người cho rằng “Nếu dân ốm là Đảng và Chính phủ có lỗi. Vì vậy, Đảng và chính quyền từ trên xuống dưới, đều phải hết sức quan tâm đến đời sống của nhân dân” [9, tr. 518]. Chăm lo sức khỏe nhân dân là một trong những chính sách trong hệ thống chính sách của Đảng, Nhà nước nhằm không ngừng cải thiện và nâng cao đời sống nhân dân. Trong Di chúc, Người căn dặn: “Đầu tiên là công việc đối với con người”; Đảng “cần phải có kế hoạch thật tốt để phát triển kinh tế và văn hóa, nhằm không ngừng nâng cao đời sống của nhân dân” [13, tr. 612].

Đặc biệt, để thực hiện tốt chính sách chăm sóc sức khỏe nhân dân, ngành y tế giữ vai trò chủ chốt, trước hết là đội ngũ cán bộ y tế trực tiếp làm nhiệm vụ này. Số lượng và chất lượng cán bộ y tế là khâu then chốt trong tổ chức và hoạt động của bộ máy y tế. Hồ Chí Minh yêu cầu, cán bộ y tế vừa phải có năng lực chuyên môn vừa phải có phẩm chất đạo đức, trong đó đặc biệt là phẩm chất đạo đức. Hồ Chí Minh căn dặn: “Phòng bệnh cũng cần thiết như trị bệnh, để làm tròn nhiệm vụ ấy cán bộ y tế (bác sĩ, y tá, những người giúp việc) cần phải: Thương yêu người bệnh như anh em ruột thịt” [8, tr. 154]. Hồ Chí Minh cho rằng y tá: “chẳng những là một nghề nghiệp, mà lại là một nghĩa vụ. Người y tá chẳng những giúp chữa bệnh mà còn phải phổ biến vệ sinh. Việc giữ gìn và bồi dưỡng sức khỏe của dân tộc, người y tá phải gánh một phần quan trọng” [6, tr. 34]. “Vì vậy, y tá là những chiến sĩ đánh giặc ốm, để bảo vệ sự kháng kiên của giống nòi. Những chiến sĩ y tá phải có chí chịu khổ, chịu khó. Phải giàu lòng bác ái hy sinh” [6, tr. 34].

Hồ Chí Minh nhấn mạnh đạo đức của người thầy thuốc là “luong y phải như từ mẫu”. Người thầy thuốc phải lấy người bệnh là trung tâm, coi cứu người bệnh là mục đích hành đạo. Cán bộ ngành y vừa là người chiến sĩ cách mạng trên mặt trận chăm sóc và bảo vệ sức khỏe nhân dân, vừa phải mẫu mực về đạo đức cách mạng, giàu lòng nhân ái, yêu thương người bệnh như chính những người thân yêu, ruột thịt của mình. “Người thầy thuốc chẳng những có nhiệm vụ cứu chữa bệnh tật mà còn phải nâng đỡ tinh thần những người ốm yếu” [5, tr. 487]. Nhưng để làm tròn nhiệm vụ ấy, Bác Hồ đòi hỏi cán bộ y tế phải: “Thương yêu người bệnh như anh em ruột thịt. Cần phải tận tâm tận lực phụng sự nhân dân. “Luong y phải kiêm từ mẫu””. Những chỉ dạy của Người đối với cán bộ y tế vừa sâu sắc, toàn diện, vừa thiết thực, cụ thể, từ quan tâm xây dựng ý thức, nâng cao trình độ chuyên môn, kỹ năng khám chữa bệnh, phục vụ nhân dân đến củng cố lòng tin của người dân đối với đội ngũ cán bộ y tế.

2.3. Biện pháp thực hiện chính sách chăm sóc sức khỏe nhân dân

Theo Hồ Chí Minh, các biện pháp cơ bản để thực hiện chính sách chăm sóc sức khỏe nhân dân bao gồm:

Một là, tăng cường công tác vệ sinh, phòng bệnh và đẩy mạnh các phong trào tập luyện thể thao rèn luyện sức khỏe. Người nói: “Nếu chúng ta chú ý vệ sinh phòng bệnh thì tránh được bệnh. Ta thường nói phòng bệnh hơn chữa bệnh” [8, tr. 603]. Hồ Chí Minh luôn luôn nhắc nhở các cấp bộ Đảng, chính quyền, các đoàn thể phải chăm lo xây dựng phong trào vệ sinh, làm cho “phong trào vệ sinh nên liên tục, không nên khi thì rầm rộ, khi thì bỏ qua... Cần giáo dục rộng khắp cho nhân dân biết giữ vệ sinh. Giáo dục phải đi đôi với kỷ luật để chấm dứt những thói xấu như vứt bậy, đá bậy trong các vườn hoa và trên các đường đi” [12, tr. 28]. Công tác phòng bệnh cần được tất cả mọi người nghiêm túc thực hiện “cần phải gây một phong trào vệ sinh, phòng bệnh rộng khắp và bền bỉ” [12, tr. 105]. Để có sức khỏe tốt, đi liền với phòng giữ gìn vệ sinh, phòng bệnh cần phải tích cực rèn luyện thể dục thể thao, tạo nên phong trào lành mạnh trong nhân dân. Người lưu ý “[...] tham gia lao động xã hội chủ nghĩa, đẩy mạnh phong trào thể thao thể dục, chú ý vệ sinh phòng bệnh” [11, tr. 523].

Hai là, nâng cao trình độ chuyên môn và bồi dưỡng phẩm chất đạo đức cho đội ngũ cán bộ làm công tác chăm sóc sức khỏe cho nhân dân. Trước hết là giúp cho đồng bào biết cách phòng bệnh “Cần phải tuyên truyền rộng khắp phong trào thể dục và vệ sinh phòng bệnh, làm cho mọi người biết ăn sạch, uống sạch, mặc sạch, ở sạch” [12, tr. 46] Trong *Thư gửi Hội quân y* tháng 3-1948, Hồ Chí Minh nhắc nhở trách nhiệm của thầy thuốc ngoài việc khám, chữa bệnh, còn phải quan tâm động viên về mặt tinh thần cho người bệnh: “Người thầy thuốc chẳng những có nhiệm vụ cứu chữa bệnh tật mà còn phải nâng đỡ tinh thần những người ốm yếu” [5, tr. 395]. Người thầy thuốc đồng thời phải là một người mẹ hiền. Có khi Người nhắc nhở: “Người bệnh phó thác tính mệnh của họ nơi các cô, các chú. Chính phủ phó thác cho các cô, các chú việc chữa bệnh tật và giữ sức khỏe cho đồng bào. Đó là một nhiệm vụ rất vẻ vang. Vì vậy, cán bộ cần phải thương yêu, săn sóc người bệnh như anh em ruột thịt của mình, coi họ đau đớn cũng như mình đau đớn” [7, tr. 476]. Đội ngũ cán bộ y tế có vị trí đặc biệt quan trọng, vinh quang nhưng gian khổ, do vậy họ “phải có chí chịu khổ, chịu khó. Phải giàu lòng bác ái hy sinh” [6, tr. 34] thì mới đáp ứng được nhu cầu giữ gìn và bồi bổ sức khỏe cho toàn dân.

Ba là, phải nâng cao ý thức của nhân dân về sức khỏe và các kỹ năng về tự chăm sóc sức khỏe cho bản thân và gia đình. Ngoài sự quan tâm chăm lo của Đảng, nhà nước thì phần còn lại là do chính bản thân nhân dân, do đó phải tuyên truyền giáo dục mọi người biết tự rèn luyện sức khỏe bằng cách tập thể dục để có thân thể cường tráng, và phải biết giữ gìn môi trường sạch sẽ vệ sinh trong ăn, ở... Hồ Chí Minh cho rằng “mình dù nghèo, ai cấm mình ăn ở sạch sẽ? Sạch

sẽ tức là một phần đời sống mới. Sạch sẽ thì ít đau ốm. Sức khoẻ thì làm được việc, làm được việc thì có ăn” [5, tr. 114].

3. Vận dụng tư tưởng Hồ Chí Minh vào thực hiện chính sách chăm sóc sức khoẻ nhân dân ở nước ta hiện nay

3.1. Thực trạng thực hiện chính sách chăm sóc sức khoẻ nhân dân ở nước ta

Thấm nhuần tư tưởng của Hồ Chí Minh, những năm qua vấn đề chăm sóc sức khoẻ nhân dân luôn được Đảng, Nhà nước và toàn thể nhân dân quan tâm, nỗ lực thực hiện. Đặc biệt, trong Nghị quyết số 04 của Hội nghị lần thứ tư Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa VII đã chỉ rõ: Sự nghiệp chăm sóc sức khoẻ là trách nhiệm của cộng đồng và mỗi người dân, là trách nhiệm của các cấp uỷ đảng và chính quyền, các đoàn thể nhân dân và các tổ chức xã hội. Thủ tướng Chính phủ đã ra Quyết định số 122/QĐ-TTg ngày 10/01/2013 Phê duyệt Chiến lược quốc gia bảo vệ, chăm sóc và nâng cao sức khoẻ nhân dân giai đoạn 2011 – 2020, tầm nhìn đến năm 2030. Tiếp theo đó, Hội nghị lần thứ 6 Ban Chấp hành Trung ương khóa XII đã đề ra Nghị quyết số 20-NQ/TW về tăng cường công tác bảo vệ, chăm sóc và nâng cao sức khoẻ nhân dân trong tình hình mới...

Từ hiệu quả thực hiện các chủ trương của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước, công tác bảo vệ, chăm sóc và nâng cao sức khoẻ nhân dân ở nước ta đã đạt được những kết quả to lớn, góp phần quan trọng vào sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc. “Hệ thống tổ chức y tế tiếp tục được kiện toàn. Quy mô, năng lực, chất lượng y tế dự phòng, khám, chữa bệnh, phòng, chống dịch, chăm sóc sức khoẻ nhân dân có bước phát triển, tiếp cận được nhiều kỹ thuật tiên tiến trên thế giới, đạt nhiều kết quả quan trọng, nhất là trong phòng, chống đại dịch Covid-19” [1, tr. 65]. Tính sơ bộ đến năm 2020, cả nước là có 330752 giường bệnh, 96229 bác sĩ, 96,8% trẻ em được tiêm đầy đủ các loại vắc xin [14, tr. 837]... Các vấn đề liên quan đến vệ sinh môi trường, bảo vệ sức khoẻ nhân dân cũng được quan tâm: “Chú trọng chất lượng môi trường sống, cơ bản bảo đảm cung cấp nước sạch, dịch vụ y tế, dịch vụ vệ sinh môi trường cho người dân, đặc biệt là ở các đô thị, khu công nghiệp, khu vực nông thôn” [1, tr. 66].

Tuy nhiên, bên cạnh những thành quả to lớn đó, do những nguyên nhân khác nhau, việc thực hiện chăm sóc sức khoẻ nhân dân ở nước ta theo tư tưởng Hồ Chí Minh trong những năm vừa qua vẫn còn tồn tại những bất cập, hạn chế. “Chất lượng dịch vụ khám, chữa bệnh và khả năng tiếp cận dịch vụ y tế cơ bản còn có sự chênh lệch khá lớn giữa các tuyến và giữa các vùng, miền. Kết cấu hạ tầng, trang thiết bị y tế một số nơi thiếu, chưa đạt tiêu chuẩn; công tác y tế dự phòng yếu; thiếu nhân lực y tế có trình độ và phân bố bất hợp lý. Công tác quản lý thuốc chữa bệnh còn lỏng lẻo. Ý thức của một bộ phận cán bộ y tế chưa tốt” [2, tr. 72].

Đồng thời, cùng với sự vận động và phát triển của đất nước, đặc biệt là trong xu thế hội nhập toàn cầu và thời kì đẩy mạnh công nghiệp, hóa hiện đại hóa hiện nay, thực tiễn luôn đặt

ra những yêu cầu và thách thức mới trong mọi lĩnh vực, bao gồm cả lĩnh vực chăm sóc sức khỏe nhân dân. Dịch bệnh Covid-19 không chỉ gây ảnh hưởng tới tình hình kinh tế, chính trị, xã hội mà trực tiếp còn là thách thức, là bài học lớn đối với vấn đề sức khỏe của toàn dân. Đặc biệt là ý thức của người dân về chăm sóc, bảo vệ sức khỏe cho bản thân, gia đình, tập thể và xã hội. Chính vì lẽ đó, tiếp tục nghiên cứu tư tưởng Hồ Chí Minh về chăm sóc sức khỏe nhân dân và vận dụng nó một cách hiệu quả hơn nữa trong việc thực hiện chăm sóc sức khỏe nhân dân ở nước ta hiện nay là một việc làm cần thiết và cấp bách.

3.2. Một số biện pháp nâng cao hiệu quả thực hiện chính sách chăm sóc sức khỏe nhân dân theo tư tưởng Hồ Chí Minh ở nước ta hiện nay

Trong thời gian tới, để nâng cao hiệu quả thực hiện chính sách chăm sóc sức khỏe nhân dân theo tư tưởng Hồ Chí Minh, Đảng, Nhà nước và nhân dân ta cần quán triệt thực hiện tốt những biện pháp sau:

Thứ nhất, đổi mới nội dung và phương thức tuyên truyền, nâng cao nhận thức của các cấp, các ngành, đoàn thể và người dân về chính sách chăm sóc sức khỏe nhân dân

Trong thực hiện chính sách chăm sóc sức khỏe nhân dân, cần tập trung làm tốt việc tuyên truyền, coi đó là một giải pháp quan trọng nhằm góp phần nâng cao hiệu quả thực hiện chính sách chăm sóc sức khỏe nhân dân. Cụ thể cần tập trung vào các nội dung sau:

Một là, đẩy mạnh công tác tuyên truyền, phổ biến, nâng cao nhận thức của các cấp, các ngành, đoàn thể và người dân về chính sách chăm sóc sức khỏe nhân dân, xây dựng, hoàn thiện cơ sở dữ liệu điện tử về chính sách chăm sóc sức khỏe nhân dân tại mỗi địa phương và hướng dẫn người dân truy cập dễ dàng, hiệu quả. Đặc biệt là tại các địa phương thuộc vùng sâu, vùng xa, vùng đồng bào dân tộc thiểu số. Đồng thời gắn công tác tuyên truyền với các hoạt động thực tiễn một cách hiệu quả.

Hai là, thường xuyên đổi mới nội dung, phương pháp tuyên truyền, tăng các cuộc trao đổi, tư vấn, giải đáp thắc mắc trên các phương tiện thông tin đại chúng để giúp nhân dân hiểu rõ hơn chủ trương của Đảng, chính sách của Nhà nước về chăm sóc sức khỏe nhân dân.

Ba là, nhân rộng các gương điển hình, tiên tiến trong thực hiện chính sách chăm sóc sức khỏe nhân dân. Hồ Chí Minh cho rằng một tấm gương tốt còn có giá trị hơn một trăm bài diễn văn tuyên truyền. Do đó, việc nêu và nhân rộng các tấm gương điển hình, tiên tiến trong thực hiện chính sách chăm sóc sức khỏe nhân dân là một phương pháp tuyên truyền cần thiết, mang thuyết phục cao. Một mặt tạo động lực cho những cá nhân, đơn vị đã thực hiện tốt có thêm niềm tin, sức mạnh để tiếp tục phát huy hơn nữa năng lực của mình. Mặt khác tạo sự thuyết phục, thu hút các đơn vị, cá nhân học tập, phấn đấu thực hiện theo.

Xác định rõ mục đích của công tác tuyên truyền là giúp nhân dân hiểu rõ hơn vị trí, vai trò của chính sách chăm sóc sức khỏe nhân dân, từ đó ủng hộ, tích cực tham gia thực hiện các

chính sách đang được triển khai ở địa phương mình. Đồng thời, cần tuân thủ nguyên tắc nói đi đôi với làm, lý thuyết gắn với thực hành, tức là ngoài việc tuyên truyền cần đề cao những hoạt động cụ thể hiện thực hóa các chính sách chăm sóc sức khỏe nhân dân. Nhân dân không chỉ biết, hiểu rõ chính sách mà còn phải tích cực, chủ động tham gia các hoạt động thiết thực nhằm hoàn thành các chương trình, dự án của chính sách chăm sóc sức khỏe nhân dân một cách hiệu quả. Như vậy, thực hiện tốt giải pháp này cũng đồng nghĩa với việc khơi dậy và phát huy tính tích cực, chủ động của nhân dân trong thực hiện chính sách chăm sóc sức khỏe nhân dân.

Thứ hai, xây dựng đội ngũ cán bộ làm công tác chính sách chăm sóc sức khỏe nhân dân có năng lực chuyên môn, tinh thần trách nhiệm, phẩm chất đạo đức tốt.

Đảng lãnh đạo, Nhà nước quản lý việc thực thi chính sách chăm sóc sức khỏe nhân dân thông qua đội ngũ cán bộ phụ trách. Do vậy, hơn bao giờ hết, công tác cán bộ thực hiện chính sách chăm sóc sức khỏe nhân dân cần được chú trọng, quan tâm đặc biệt. Đội ngũ cán bộ phụ trách công tác chính sách chăm sóc sức khỏe nhân dân cần đáp ứng như yêu cầu cơ bản như sau:

Một là, có bản lĩnh chính trị vững vàng, có phẩm chất đạo đức, hết lòng phục vụ lợi ích của nhân dân. Đó là phẩm chất của mỗi người cán bộ, đảng viên, song cán bộ thực thi chính sách chăm sóc sức khỏe nhân dân càng phải được coi trọng hơn. Trong vai trò là người hướng dẫn, đồng hành cùng nhân dân thực hiện chính sách chăm sóc sức khỏe nhân dân, đội ngũ cán bộ thực hiện chính sách chỉ thực sự hoàn thành hiệu quả công việc khi có bản lĩnh chính trị, phẩm chất đạo đức, hết lòng phụng sự nhân dân, phục vụ quê hương, đất nước. Đó là sự nhiệt tình trong hướng dẫn nhân dân cách giữ gìn vệ sinh, phòng chống bệnh tật; là thái độ tận tụy khi chăm sóc, điều trị cho bệnh nhân; là sự nhẹ nhàng, quan tâm, động viên, giúp đỡ bệnh nhân về cả thể chất và tinh thần; là sự sẻ chia, đồng hành cùng nhân dân trong các chiến dịch phòng, chống dịch bệnh...

Hai là, có năng lực làm tốt công tác chính sách chăm sóc sức khỏe nhân dân. Trước hết phải có hiểu biết về chính sách chăm sóc sức khỏe nhân dân và thực tiễn thực hiện chính sách chăm sóc sức khỏe nhân dân. Là lực lượng trực tiếp thực hiện chính sách, đội ngũ cán bộ cần có năng lực chuyên môn đảm bảo hướng dẫn, bảo vệ, chăm sóc sức khỏe nhân dân từ cơ bản đến nâng cao. Ngoài ra, cán bộ y tế đồng thời cũng cần có hiểu biết về đặc điểm, phong tục, thói quen liên quan đến sức khỏe và chăm sóc sức khỏe của người dân, đặc biệt là đối với đồng bào dân tộc thiểu số. Từ đó có phương thức hướng dẫn nhân dân, đồng hành cùng nhân dân thực hiện tốt chính sách chăm sóc sức khỏe cho nhân dân.

Thứ ba, tăng cường cơ sở vật chất, áp dụng tiến bộ khoa học công nghệ trong thực hiện chính sách chăm sóc sức khỏe nhân dân.

Một là, đầu tư cơ sở vật chất cho thực hiện chính sách chăm sóc sức khỏe nhân dân. Để thực hiện tốt các chính sách chăm sóc sức khỏe nhân dân cần có các cơ sở cùng với các trang

thiết bị đảm bảo (như bệnh viện, các trung tâm y tế, cơ sở khám chữa bệnh ban đầu...). Đó vừa là điều kiện vừa là một trong những nhiệm vụ phải thực hiện của chính sách chăm sóc sức khoẻ nhân dân.

Hai là, đẩy mạnh đầu tư trang thiết bị cho các cơ sở y tế trong các địa phương trên cả nước, trước hết là những thiết bị thông dụng. Quan tâm công tác quản lý, khai thác sử dụng, bảo quản, bảo dưỡng và sửa chữa trang thiết bị. Khuyến khích phát triển đội ngũ bảo dưỡng và sửa chữa thiết bị ở các địa phương; cân đối đủ kinh phí cho việc bảo dưỡng, duy tu, sửa chữa thiết bị và hạ tầng cơ sở. Nâng cao năng lực mạng lưới kiểm định thiết bị, hạ tầng cơ sở.

Ba là, tăng cường áp dụng khoa học công nghệ trong thực hiện chính sách chăm sóc sức khoẻ nhân dân. Để thực hiện tốt các chính sách chăm sóc sức khoẻ nhân dân trong thời đại hội nhập, hiện đại thì việc tăng cường áp dụng khoa học công nghệ là một việc làm cần thiết, cấp bách. Ứng dụng khoa học công nghệ sẽ giúp đồng bào miền núi, đặc biệt là đồng bào dân tộc thiểu số dần bỏ được thói quen chữa bệnh theo kinh nghiệm, dựa vào thầy mo, thầy cúng; tham gia vào công cuộc bảo vệ sức khoẻ cộng đồng; nâng cao chất lượng nguồn nhân lực ở miền núi.

Thứ tư, tăng cường đẩy mạnh các phong trào tập luyện thể dục thể thao rèn luyện sức khoẻ toàn dân, công tác vệ sinh và phòng bệnh.

Các cấp uỷ, chính quyền tại các địa phương trên cả nước phải thường xuyên nêu cao khẩu hiệu thể dục thể thao, nâng cao sức khoẻ. muốn có một sức khoẻ dẻo dai phải tập luyện thường xuyên, kiên trì hàng ngày, phải động viên từ người già đến trẻ nhỏ phải thường xuyên tập luyện thể dục, thể thao. Các tổ chức, đoàn thể gây dựng phong trào có thể hướng dẫn giúp đỡ các đối tượng có những bài tập phù hợp, bổ ích, giúp mọi người vừa có tinh thần thể dục thể thao vừa đẩy lùi được các tệ nạn xã hội, các hành vi tiêu cực. Bên cạnh đó đoàn thể cần phải thường xuyên phối hợp tổ chức các buổi giao lưu thể thao như ngày hội thể dục thể thao toàn dân, giao lưu thể thao giữa các phương trên địa bàn, trong khu vực... vừa giải trí, vừa nâng cao được sức khoẻ dẻo dai.

Ngoài việc đẩy mạnh các phong trào thể dục, thể thao, các cấp bộ Đảng, chính quyền và các đoàn thể nhân dân phải chăm lo xây dựng phong trào vệ sinh. Mọi người dân đều phải có ý thức bảo vệ môi trường xung quanh nhằm nâng cao chất lượng cuộc sống cho nhân dân. Để thể hiện sự gần gũi, gắn kết với nhân dân, lãnh đạo các cấp cần có những kế hoạch thiết thực, bộc lộ được phẩm chất tốt đẹp của người cán bộ "nói đi đôi với làm". Chẳng hạn như cán bộ đến các khu vực đường làng ngõ xóm còn chưa có mỹ quan phù hợp với xã hội, phù hợp với môi trường hiện nay để giám sát công tác cải tạo môi trường, mỹ quan, đồng thời luôn nêu cao tinh thần cùng nhân dân làm việc, nêu cao sự gắn bó chặt chẽ với nhân dân, từ đó xây dựng thêm niềm tin của Nhân dân vào Đảng. Ngoài việc xây dựng các chương trình, kế hoạch tuyên truyền, giáo dục rộng khắp cho nhân dân biết giữ vệ sinh, cần kết hợp việc hướng dẫn người dân trực tiếp trong các vấn đề người dân chưa rõ về phòng ngừa các loại bệnh và vệ sinh môi

trường. Muốn thực hiện tốt chính sách chăm sóc sức khỏe nhân dân, mỗi người cá nhân trong cộng đồng phải biết giữ gìn vệ sinh sạch sẽ, chăm lo cho cá nhân và bảo vệ môi trường sống. Xã hội ngày càng phát triển bên cạnh đó là sự xuất hiện của các vấn đề liên quan đến môi trường ảnh hưởng tới sức khỏe con người. Vì vậy, các biện pháp phòng ngừa cần phải kịp thời, hiệu quả. Các cán bộ phải có trách nhiệm triển khai các chỉ đạo, biện pháp từ cấp trên xuống cho nhân dân một cách nhanh chóng, phù hợp với điều kiện thực tế giúp người dân tránh được những tác động xấu của môi trường, dịch bệnh. Mỗi người dân cần chủ động, tích cực giữ gìn vệ sinh sạch sẽ, tạo môi trường trong sạch để duy trì ổn định việc phòng ngừa các loại bệnh, tập thể dục thể thao thường xuyên tăng thêm sức đề kháng, chống sự xâm nhập của các loại vi khuẩn độc hại vào cơ thể.

4. Kết luận

Hồ Chí Minh rất quan tâm đến việc chăm lo sức khỏe cho nhân dân và xem chính sách chăm sóc sức khỏe nhân dân là một trong những chính sách hàng đầu của Đảng, Nhà nước. Chính sách chăm sóc sức khỏe nhân dân thể hiện tính nhất quán trong tư tưởng và hoạt động thực tiễn của Chủ tịch Hồ Chí Minh, đã góp phần giúp nhân dân nâng cao sức khỏe, tạo ra nguồn nhân lực có chất lượng đảm bảo cho sự nghiệp xây dựng và bảo vệ vững chắc Tổ quốc Việt Nam... Những quan điểm của Hồ Chí Minh mang giá trị khoa học, nhân văn sâu sắc, có ý nghĩa chỉ dẫn quý báu cho việc hoạch định và thực hiện chính sách chăm sóc sức khỏe nhân dân ở nước ta hiện nay. Thực hiện tốt chính sách chăm sóc sức khỏe nhân dân là góp phần tạo nên thành công của một lĩnh vực quan trọng trong sự phát triển của quốc gia; là hiện thực hoá quan điểm “dân cường thì quốc thịnh” của Chủ tịch Hồ Chí Minh. Chính sách chăm sóc sức khỏe nhân dân ở nước ta trong thời gian tới cần được thực hiện có hiệu quả hơn nữa trên cơ sở tiếp tục quán triệt và vận dụng sáng tạo tư tưởng Hồ Chí Minh; nhằm góp phần thực hiện thắng lợi mục tiêu phát triển kinh tế - văn hoá – xã hội của đất nước.

Nghiên cứu này được tài trợ từ nguồn kinh phí Khoa học công nghệ của Trường Đại học Sư phạm Hà Nội 2 cho đề tài mã số C.2020.24

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Đảng Cộng sản Việt Nam (2021), *Văn kiện Đại hội Đại biểu toàn quốc lần thứ XIII*, Tập I, Nxb Chính trị quốc gia sự thật.
2. Đảng Cộng sản Việt Nam (2021), *Văn kiện Đại hội Đại biểu toàn quốc lần thứ XIII*, Tập II, Nxb Chính trị quốc gia sự thật.
3. Hồ Chí Minh (2011), *Toàn tập*, Tập 3, Nxb Chính trị Quốc gia, Hà Nội.

4. Hồ Chí Minh (2011), *Toàn tập*, Tập 4, Nxb Chính trị Quốc gia, Hà Nội.
5. Hồ Chí Minh (2011), *Toàn tập*, Tập 5, Nxb Chính trị Quốc gia, Hà Nội.
6. Hồ Chí Minh (2011), *Toàn tập*, Tập 6, Nxb Chính trị Quốc gia, Hà Nội.
7. Hồ Chí Minh (2011), *Toàn tập*, Tập 7, Nxb Chính trị Quốc gia, Hà Nội.
8. Hồ Chí Minh (2011), *Toàn tập*, Tập 8, Nxb Chính trị Quốc gia, Hà Nội.
9. Hồ Chí Minh (2011), *Toàn tập*, Tập 9, Nxb Chính trị Quốc gia, Hà Nội.
10. Hồ Chí Minh (2011), *Toàn tập*, Tập 10, Nxb Chính trị Quốc gia, Hà Nội.
11. Hồ Chí Minh (2011), *Toàn tập*, Tập 12, Nxb Chính trị Quốc gia, Hà Nội.
12. Hồ Chí Minh (2011), *Toàn tập*, Tập 13, Nxb Chính trị Quốc gia, Hà Nội.
13. Hồ Chí Minh (2011), *Toàn tập*, Tập 15, Nxb Chính trị Quốc gia, Hà Nội.
14. Tổng cục Thống kê (2021), *Niên giám thống kê 2020*, Nxb Thống kê.